

Proloog

Ik was zeven toen ik voor het eerst geconfronteerd werd met de problemen van mijn moeder. Ik was pas zeven. Ik was nog kind, maar mijn moeder beschouwde mij als haar beste vriendin aan wie ze alles vertellen kon. Of ik het wilde weten, deerde haar niet. Ook niet of het wel goed voor mij was, liet haar koud. “Ik was pas zeven!” Die woorden galmen nu door mijn hoofd, terwijl ik dit schrijf. Ik voel de noodzaak om te schrijven, omdat ik dan dingen los kan laten. Ik heb altijd al mee gehad met schrijven dan met mij te uiten op andere manieren. Praten met haar over dat ze me belast heeft met haar problemen, terwijl ik nog maar kind was, heeft geen zin, want ze kijkt toch niet naar zichzelf. Ze zal eerder zichzelf prijzen dat ze een goede moeder is. Maar ze heeft een hoop fouten gemaakt. Onvergeeflijke fouten? Ja, maar toch heb ik haar veel vergeven, omdat ik een goed meisje wilde en moest zijn.

Een goed meisje zijn werd van me verwacht. Ik moest altijd maar sterk zijn. Altijd haar ellende aanhoren en dan haar troosten. Dat deed ik, omdat ik dacht dat het zo hoorde. Dat het mij kapot maakte en dat het in opvoedkundig opzicht destructief is, liet haar volkomen koud. Ze is koud. Ze houdt niet echt van me, ook al zegt ze het in volle overtuiging. Ze houdt niet van me, omdat ik niet meer dat lieve goede meisje ben dat haar beste vriendin moest zijn. Ik speelde die rol,

omdat ik dacht dat het zo hoorde. Ik hoorde op school dat als je lief was dat je dan naar de hemel ging. Mijn moeder zei ook dat als ik lief was en deed wat ik moest doen dat ik dan wel naar de hemel zou gaan. Ik wist niet beter dan dat ik maar beter lief kon zijn. Ik was sterk. Ik word nog steeds gezien als de meest sterkste persoon van de familie. Ik heb jarenlang de ellende en last van iedereen op mijn schouders gehad. Ik was er voor iedereen. Ik was sterk en daarom kon iedereen door. Maar waar ik dan werkelijk was? Geen idee. Ik besef nu dat het waanzin is. Het is destructief, emotioneel uitputtend en enorm zwaar om dat jaren te doen. Maar ik ben sterk dus heb ik vanaf mijn zevende levensjaar die rol en last op mij genomen, omdat ik dacht dat het zo hoorde. Nu weet ik wel beter. Nu weet ik dat het niet goed is. Nu weet ik dat ik keuzes moet maken. Ik moet meer voor mezelf kiezen. Ik moet meer mezelf kunnen zijn. Ik heb jaren terug alles van me afgegooid en gezegd dat ik het niet meer doe. Niemand begreep het. In plaats van dat bepaalde mensen hun verantwoordelijkheid namen voor wat mij was aangedaan werd alles bij mij neergegooid als het mijn schuld was. Dat was het niet. Het is niet mijn schuld. Ik was pas zeven! Een kind! Ik ben op mijn negende volwassen geworden, omdat ik ernstig ziek werd. Ik moest zelf beslissen of ik geopereerd wilde worden. Ik deed het maar, want anders waren mijn ouders verdrietig. Ik wou ze niet

teleurstellen. Ik was nog steeds dat goede meisje, wat ik dacht behoorde te zijn. Mijn rol is niet anders geweest dan de praatpaal van mijn moeder en de lastdrager van de familie. Dat heeft z'n littekens achtergelaten bij mij. Dat heeft me kapot gemaakt. Dat heeft me sterk gemaakt op een manier dat ik bijna niet kwetsbaar durf te zijn. Ik durf mijn gevoelige kant en kwetsbare kant niet te laten zien, omdat ik dan niet sterk ben. Jaren terug zei een belangrijk persoon in mijn leven tegen mij: "Waarom leef jij niet voor jezelf? Waarom leef jij voor anderen? Jij moet uit die destructieve wereld stappen en je eigen weg volgen. Dat mag. Je bent het waard om er te mogen zijn zoals jij dat wilt. En daar heeft niemand over te oordelen, ook al zullen ze dat doen. Jij bent de enige die kunt bepalen wanneer het genoeg is." Die dag besloot ik dat het genoeg was. Ik was er klaar voor om dat goede meisje vaarwel te zeggen en om voor mezelf te gaan leven. Maar mijn moeder accepteerde niks. Ze ging in de aanval, want dat is wat mensen doen die hun beste vriendin kwijtraken. Ze begon me verbaal te kwetsen met harde woorden. Ik begreep niet waarom. Ik was altijd degene geweest die zij wilde dat ik was. Nu besef ik dat ze gewoon een koud mens is dat nooit zichzelf de schuld zal geven van dingen, maar altijd de schuld bij een ander zal neerleggen en zal aanvallen. En ze is keihard en genadeloos. Ze is immuun voor je tranen. Ze gaat door, totdat er

niks meer van je over is en vervolgens zegt ze dat ze van je houd. Kapot gemaakt, tranen die over mijn wangen lopen, bedank ik haar en kan ik alleen maar denken: “Ik krijg geen ik houd van je uit mijn strot! Die woorden krijg ik niet over mijn lippen, want het enige wat ik denk is ik haat je en ik wou dat je dood was.” Bedankt is het enige wat ik kan zeggen en daarna ben ik stil. Kapot, gebroken of hoe je mij ook maar wil omschrijven.

1

Een gebroken stoel ligt in de huiskamer. Ik heb wel een idee van hoe dit komt, maar ik durf het niet hardop te zeggen. Ik hoor mijn moeder boven. Ze is bezig met spullen pakken, want we gaan boodschappen doen, zegt ze. Ik zie die stoel, mijn vader is niet thuis en ik beseft dat er iets heel erg mis is. Maar er naar vragen doe ik niet, want ik moet sterk zijn. Ik zal straks wel horen wat er is, want mijn moeder zal straks tegen mij gaan praten en dan komt alle ellende wel ter sprake. Of ik het aankan of dat het slecht voor mij is, boeit haar niet. Ik hoor haar naar beneden komen. Ze gaat naar buiten. Ze haalt haar fiets uit de garage en die van mij ook. Ik zie een weekendtas. Ik beseft dat boodschappen doen slechts een leugen is omdat mijn zusje niks mag weten en ik moet straks, als ik alles tot in details weet, zwijgen. Ik mag er met niemand over praten. Ik stop het weg in een doos die al vol zit met ellende. Zo doe ik dat. Ik ben sterk. “We gaan boodschappen doen! Jassen en schoenen aan!” Ik doe wat ze wil. Even later zitten we op de fiets. We fietsen naar het station, waar we onze fietsen neerzetten. We gaan geen boodschappen doen. Die weekendtas en de kapotte stoel thuis zijn aanwijzingen van dat iets heel erg mis is. De angst bekruipt me, maar ik zwijg. Ik ben een goed meisje dat sterk is. Dat ik kapot ga, zal haar koud laten. En ja, ik vergeef

haar haar leugens wel, want dat hoort een goed Christelijk meisje ook te doen. Van huis uit ben ik Christelijk opgevoed. Ik ging iedere zondag netjes naar de kerk, omdat mijn moeder dat wou. Maar nu ik mijn eigen leven heb, ga ik niet meer. Ik geloof nog steeds in God, maar ik wil niet meer in dat stramien van een goede Christen zijn en dat sterke meisje. Ik wil mezelf zijn. Niet dat ik als mezelf slecht ben. Ik ben gewoon niet dat ik vroeger wel was, omdat ik dacht dat het zo hoorde.

De trein rijdt naar de andere kant van het land. Daar wonen opa en oma. Of ik mijn vader nog terug ga zien weet ik niet. Of ik andere familieleden van zijn kant nog ga zien, weet ik niet. Niets is zeker. Of ik maandag wel naar school ga, weet ik ook niet, maar dat laatste kan me niks schelen, omdat het daar ook is van je moet een goede Christelijk meisje zijn. Ik kan daar ook niet zijn zoals ik wil zijn.

's Avonds zit ik bij mijn moeder op schoot. Het is zeven uur. Ik vergeef haar dat ze heeft gelogen, want dat doet een goed christelijk meisje. Ze vertelt me wat er aan de hand is. Ik hoor mijn oma zeggen dat ze mij niet moet belasten, maar daar luistert mijn moeder niet naar. Op de salontafel ligt mijn kladblok, waarop de plaatsnamen staan waar we met de trein zijn gestopt. Ik ken ze allemaal uit het hoofd. Ik weet precies hoe lang het reizen is tussen elke plaats. Toch schrijf ik de plaatsnamen iedere keer als we

in de trein naar opa en oma zitten weer op. Ik ga half acht naar bed. Ik kan niet slapen. Ik ben bang, uit mijn vertrouwde omgeving en weet niet hoe dit verder zal gaan. Mag ik papa nog wel zien of spreken? Dat weet ik dus niet.

Een paar dagen later gaan we weer terug naar huis. Gewoon naar huis. Mijn moeders' verhaal is dat we even bij oma en opa gingen logeren, omdat het gezellig is. Ik herinner me van die paar dagen bij opa en oma niet veel meer. Ik weet wel dat ik veel wakker ben geweest en dat ik veel ellende heb gehoord. Mijn zusje kon gewoon lekker spelen en genieten van de grappige momenten van opa. Ik deed maar mee, omdat ik niet kwetsbaar mocht zijn van mijn moeder. Ik moest sterk zijn, want ik moest haar door de huwelijks crisis met mijn vader heen helpen door naar haar te luisteren en er voor haar te zijn. Ik heb nog twee andere huwelijks crisisen mee gemaakt van dichtbij. Ruzies, onzekerheden, tranen, gesprekken tegen mij, enz. En toen ik 9 was en heel erg ziek werd, ging mijn allerliefste oma dood. Ik verloor de enige persoon die mij nog kon redden. Toen ben ik jarenlang intens verdrietig geweest.

Dit alles doet me denken aan "Butterflys instead" van K's Choice, een Belgische band, die echt goede muziek maakt. Dat nummer gaat over hoe het thuis is. Het is vreselijk thuis en je vraagt je als kind af of je ouders wel weten wat er door je heen gaat, waar je van houdt, enz. Knuffels die je

vertellen dat alles goed komt en knuffels hebben altijd gelijk. Het is eigenlijk best wel frappant dat over die knuffels. Ik praatte vroeger ook tegen mijn knuffels als ik verdrietig was. Dan gaven ze mij troost. Troost, die ik bij mijn moeder niet kon vinden, omdat ik dan niet haar sterke goede beste vriendin was. Troost, die ik bij mijn vader niet kon vinden, omdat ik na die kapotte stoel en door de woorden van mijn moeder niet durfde te praten met hem over wat ik voelde. Hij komt uit een familie waar het ‘Sterk zijn en doorgaan is’ Dus praten over gevoelens is daar niet aan de orde. Sterk zijn dat kan ik wel, want dat wordt van me verwacht.

Hoe vaak ik tot God heb gebeden of hij oma terug kon sturen naar de aarde? Vaak zat. Ik heb altijd het gevoel gehad dat ik nog afscheid moest nemen van haar, omdat dat niet kon. Ik mocht niet naar haar toe toen ze ziek was. Ik mocht alleen maar aanhoren hoe erg mijn moeder het vond dat haar moeder ziek was en tot in details wat dat dan met haar deed.

Mijn oma was een schat van een mens. Zat geen greintje kwaad in. Ze was heel zorgzaam, warm en liefdevol, maar ook streng en rechtvaardig. Ze was altijd heel duidelijk over wat wel en niet mocht in haar huis. Dankzij haar had ik plezier in het spelen als kind. Ze kon ook heerlijk koken. Ik mocht nooit in de keuken komen als ze aan het koken was, maar door het raam van de

keukendeur zag ik haar bezig. Ze gooide wel eens een theedoek naar het raam voor de grap. Dan deed ik grappig tegen haar en lachte ik. De keren dat ik daar was voelde ik me fijn, omdat zij me dat gevoel gaf. Ik voelde me veilig bij haar. Ik praatte niet over wat ik er thuis gebeurde of wat ik voelde met haar, omdat ik gewoon vrolijk wilde zijn en dat warme gezellige gevoel wilde vasthouden. Ik hield van dat gevoel. Ik klampte me eraan vast, zodra het er was. Zodra ik dan weer thuis was en mijn moeder zag verdween dat gevoel. De plaatsnamen, waar de trein stopte. Hoe dichterbij huis kwamen, hoe minder fijn ik me voelde. Ik wou het liefst terug naar opa en oma. Het kon me niet lang genoeg duren die reis. Maar terug gaan deden we niet. We gingen er eens in de zoveel tijd heen.

Een toevallig op een dag werd oma ziek. Ze kon niet meer koken. Ze kon niets meer. Ze lag in het ziekenhuis en daar is ze overleden. Ik heb geen afscheid kunnen nemen van haar, omdat ik haar niet mocht zien van mijn moeder. Waarschijnlijk omdat ik dan niet meer sterk genoeg zou zijn om haar praatpaal te zijn. Dat het bezoek aan oma misschien wel heftig kon zijn, kan het ook zijn geweest, maar eerlijk gezegd is mijn moeder niet zo'n goede beschermer. Ze heeft ernstig gefaald daarin.

De begrafenis van oma was een zwarte dag uit mijn leven. Ik herinner me alleen wat ik aanhad. Meer weet ik er niet van. Die dag is langs me